

Dosya ve Klasör Düzeni

Çok sayıda dosyanın bulunduğu karışık bir masaüstünde aranan belgeyi bulmak zordur. Dosyaları düzenlemek için onları **bir araya toplar, gruplandırır** ve **anlamli, tarih bilgisi içeren adlar** veririz.

Dosya

Bilgisayarda kaydettiğimiz yazı, resim, ses ya da video. Her dosyanın bir adı ve türü vardır (metin, görüntü, ses, video...).

Klasör

Dosyaları gruplamak için kullanılan çalışma alanıdır. Klasör içinde klasör olabilir:

Belgelerim > Okul > Fen

Örnek anlamli ad: **2026-10-15_Fen_Odevi.docx** ("belge1.docx" yerine)

Kolay bulma

Aradığın dosyanın hangi klasörde olduğunu bilirsin.

Zaman tasarrufu

Dosya aramak için uğraşmazsın.

Düzenli çalışma

Ödevlerin, projelerin ve fotoğrafların karışmaz.

Dosya İşlemleri

Klasör Oluşturma

Bilgisayarda dosyaları gruplamak için yeni bir çalışma alanı oluşturur. (Sağ tık > Yeni > Klasör)

Taşıma

Bir dosyayı bulunduğu yerden alıp başka bir klasöre aktarır. (Sürükle-bırak ya da Kes > Yapıştır)

Ad Değiştirme

Dosya veya klasörlere daha anlamli ve açıklayıcı isimler verir. (Sağ tık > Yeniden adlandır ya da F2)

Silme

Artık ihtiyaç duyulmayan dosyaları geri dönüşüm kutusuna gönderir. (Delete tuşu; oradan geri yüklenebilir)

Arama

Bilgisayar içinde kaybolan dosya veya klasörleri hızlıca bulmayı sağlar. (Arama kutusuna adını yaz)

Dosyaları **türe göre** sıralayınca aynı türdekiler bir araya gelir; **tarihe göre** sıralayınca oluşturulma ya da son güncellenme tarihine göre dizilir.

Dosya işlemleri, bilgisayardaki dosya ve klasörleri düzenlememizi sağlar.

Dosya Uzantıları

Dosya uzantısı, bir dosyanın türünü ve hangi amaçla kullanıldığını anlamamıza yardımcı olan takılardır. Dosya adının sonunda, noktadan sonra gelir: **deniz_kenari.jpg**

.txt

Yazı dosyası

.docx

Metin ve belge hazırlama

.pdf

Dijital belge, kitap ve çıktı paylaşımı

.jpg / .png / .bmp

Resim ve fotoğraf

.gif

Hareketli görsel

.mp3 / .wav / Ses ve müzik
.wma

.mp4 / .mov / Video
.avi

.pptx Sunu hazırlama

.xlsx Hesaplama tablosu

.html İnternet sayfası

.zip Sıkıştırılmış dosya

.odt / .ogg Metin belgesi / ses

Bu uzantılar sayesinde dosyalarımızı kolayca tanıyabilir ve organize edebiliriz!

Hangi Dosya, Hangi Programla Açılır?

.txt · .docx · .odt Metin düzenleme (kelime işlemci) programı

.jpg · .png · .bmp · .gif Resim görüntüleyici ya da resim düzenleme programı

.mp3 · .wav · .wma · .ogg Müzik oynatıcı (medya oynatıcı)

.mp4 · .mov · .avi Video oynatıcı (medya oynatıcı)

.pptx Sunu programı

.xlsx Hesap tablosu programı

.pdf PDF okuyucu ya da internet tarayıcısı

.html İnternet tarayıcısı

.zip Sıkıştırma programı

Dijital Bilgiye Yolculuk

 Basılı belge →

 Tarayıcı ya da telefon →

 Bilgisayarda aç, incele →

 Anlamli adla kaydet

Taranan belge çoğunlukla **.pdf** (dijital belge) ya da **.jpg / .png** (resim) olarak saklanır. Dijital belge kolayca paylaşılır, çoğaltılır ve aranarak bulunur.

Dosya Sıkıştırma

Bilgisayarların ve depolama araçlarının (USB bellek, telefon hafızası) belirli bir **kapasitesi** vardır; dolunca “yetersiz alan” uyarısı çıkar. Dosya ve klasörleri **daha az yer kaplayacak** şekilde küçültüp tek bir dosyada toplamaya **sıkıştırma** denir.

Sıkıştırma dosyanın **içeriğini değiştirmez**, sadece **yer tasarrufu** sağlar. Dosyalar çıkarılınca aynen geri gelir.

Neden?

Alan tasarrufu · hızlı aktarım · düzen (birçok dosya tek dosyada)

Hangi araçlarla?

İşletim sisteminin kendi aracı (Windows'ta sağ tık > ZIP dosyasına sıkıştır), 7-Zip, WinRAR gibi programlar. Uzantılar: .zip, .rar, .7z

Ne kadar küçülür?

.jpg, .mp3, .mp4 zaten sıkıştırılmış olarak kaydedildiği için çok az küçülür; metin belgeleri ve işlenmemiş ses ya da görüntü dosyaları çok daha fazla küçülür.